Nr. 36. Kraków, 8 Września 1888. Rok V.

Tygodnik Rolniczy

Organ c. k. Towarzystwa rolniczego Krakowskiego.

Prenumerata wraz z przesyłką pocztową wynosi: w państwie austryackiem rocznie 6 złr. w. a., półrocznie 3 złr. w. a., w W. ks. poznańskiem i całem państwie niemieckiem rocznie 12 marek półrocznie 6 marek; w Królestwie polskiem rocznie 6 rubli, półrocznie 3 ruble. Pojedynczy numer 12 ct. w. a. Cena inseratu od miejsca wiersza dwułamowego dla członków Towarzystw okręgowych, prenumerujących „Tygodnik" 4 centy, dla wszystkich innych 8 centów.

„Tygodnik Rolniczy" wychodzi w sobotę każdego tygodnia. Niefrankowanych listów nie przyjmuje się. Reklamacye nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. Manuskrypta winne być opatrzone podpisem autora; nieumieszczonych nie zwraca się.

Zamówienia na „Tygodnik", ogłoszenia, oraz wszelkie artykuły, przyjmuje Redakcya i Administracya „Tygodnika", przy ulicy Garncarskiej Nr. 5.

Treść: Rozporządzenie wykonawcze do nowej ustawy gorzelnianej. (Dokończenie.) — W sprawie wykupna propinacyi. — Żywopłot z wierzby. — Rozmaitości. — Wiadomości handlowe. — Ogłoszenia.

Rozporządzenie wykonawcze **do nowej ustawy gorzelnianej** i regulamin do niej.

(Dokończenie)

Zawartość alkoholu wódki, mającej być wyprowadzoną, zostanie stwierdzona za pomocą przepisanego studzielnego alkoholometru, a gdyby temperatura wódki w czasie badania, różniła się od temperatury normalnej (+ 12 stopni Réaumura), ma być zredukowaną pozorna siła wódki do istotnej siły.

Każde wyprowadzenie wódki, podlegającej opłacie konsumcyjnej, z miejsca produkcyi do składu wolnego dla wódki (Freilager), ma być zameldowane pisemnie w dwóch egzemplarzach temu organowi skarbowemu, któremu poruczony jest nadzór nad gorzelnią.

Wraz ze zgłoszeniem przyjmuje strona wysyłająca obowiązek dostawienia opisanej bliżej w zgłoszeniu wódki, w tym samym gatunku i takiej samej ilości, niemniej w terminie oznaczonym organowi skarbowemu (urzędowi) mającemu dozór nad składem spirytusowym, i przedłożenia oznajmienia do dalszej wysyłki, względnie zaś zapłacenia przypadającej na odnośną ilość alkoholu należytości konsumcyjnej wraz z oznaczoną w §. 69 ustawy grzywną porządkową, gdyby, o ile odnośna ilość alkoholu nie dostała się do składu wolnego, a nie zostało udowodnionem, iż podczas transportu uległa zatracie.

Aby mieć pewność, iż strona wysyłająca dopełni tego zobowiązania, winna ona w sposób przepisany dla uzyskania kredytu na zakredytowanie złożyć zabezpieczenie, odpowiadające przypadającej należytości, które nie zawsze jednak potrzebuje być odnawianem, a staje się wolnem, skoro nadejdzie potwierdzenie, iż poprzednia przesyłka, na którą opiewało zabezpieczenie, doszła do miejsca przeznaczenia, że została w sposób przepisany ostatecznie wyekspedyowaną.

Takie zabezpieczenie może być złożonem naraz dla kilku przesyłek i na czas całej kampanii. Przy składach publicznych nie ma być żądanem z tego powodu osobne zabezpieczenie, gdyż przedsiębiorca musi już przy urządzeniu takiego składu dać władzy skarbowej odpowiednie zabezpieczenie.

Naczynia, w których wódkę się wysyła, o ile przesyłka nie odbywa się pod zamknięciem całego ładunku, muszą być tego rodzaju, aby mogły być w sposób zupełnie pewny zamknięte.

Każde wyprowadzenie wódki, na której ciąży opłata konsumcyjna, musi być stwierdzonem urzędownie.

Urzędowe czynności mające być przeprowadzone na podstawie zgłoszenia, będą dopełnione przez dwa organa skarbowe (kierownika nadzoru straży skarbowej lub kierownika oddziału przy udziale jednego nadstrażnika).

Zgłoszenia miesięczne, jakie w myśl §. 70 ustawy mają być wnoszone u powołanych do nadzorowania przed-

siębiorstw organów skarbowych, powinne być sporządzane, gdy chodzi tylko o rafinerye wódki (rektyfikacyę, czyszczenie) wedle osobnego wzoru. Jeden egzemplarz zgłoszenia, zaopatrzony potwierdzeniem wniesienia zostanie zwróconym stronie, drugi natomiast dołączonym przy końcu odnośnego miesiąca do regestru zgłoszeń, a okoliczność ta ma być uwidocznioną w rubryce uwag tegoż regestru.

Podana w miesięcznem zgłoszeniu ilość alkoholu może być zmniejszoną lub zwiększoną. O każdej takiej zmianie należy jednak donieść wcześnie w drodze pisemnej powołanemu do nadzoru przedsiębiorstwa organowi skarbowemu.

Co się tyczy fabrykacyi na wywóz likieru lub rumu z wódki, na której ciąży opłata konsumcyjna, obowiązują następujące przepisy:

1) Kto chce sprowadzać wódkę, na której ciąży podatek konsumcyjny, dla fabrykowania z niej likworów i rumu przeznaczonych na wywóz, musi mieć na to osobne zezwolenie.

2) Zezwolenie będzie udzielanem takim tylko fabrykantom likierów lub rumu, którzy nie byli karani ani za przemytnictwo, ani za ciężkie przekroczenie przeciw podatkowi od wódki lub za oszustwo. Nie może ono być udzielonem takim, którzy po otwarciu do ich majątku konkursu nie zostali uwolnieni od zarzutu karygodnej czynności. W razie skonstatowania nadużycia, ma być cofniętem natychmiast pozwolenie, a to niezależnie od następstw, jakie ztąd wynikną w postępowaniu karnem. Może być ono cofniętem także w tym razie, gdyby strona nie wypełniła zarówno zobowiązań określonych dotyczącem rozporządzeniem jak i zobowiązań, jakie mogą być później przepisane w drodze rozporządzenia.

Zezwolenia udziela władza skarbowa pierwszej instancyi.

3) W podaniach o zezwolenie na wolne od opłaty sprowadzanie wódki na cel wyżej wzmiankowany, należy przytoczyć:

a) ilość przeznaczonej na wywóz wódki dla fabrykacyi likierów lub rumu, a to wedle stopni hektolitrowych alkoholu;

b) ilość likierów lub rumu, jaka ma być wyrobioną z tej wódki;

c) przedsiębiorstwo, od którego ma być pobieraną wolna od opłaty wódka:

d) sposób zabezpieczenia podatku konsumcyjnego.

4) Nim zostanie udzielonem zezwolenie, strona wnosząca podanie ma dostarczyć skarbowi państwowemu zabezpieczenia za należytości, jakie mogą być na szwank narażone bądź skutkiem nadużycia zezwolenia, bądź też w inny sposób. Zabezpieczenie to ma być obliczanem w wysokości przypadającego podatku konsumcyjnego po 45 złr. od hektolitra alkoholu i może być w ten sam sposób składane, jak przy uzyskaniu kredytu podatku od wódki: kredytowania podatku.

5) Względem wywozu spirytusu, przeznaczonego do fabrykacyi likworów i rumu na eksport, z jakiejś gorzelni lub z jakiegoś składu, obowiązują w ogólności postanowienia, dotyczące wywozu wódki, na którym ciąży podatek konsumcyjny do wolnego składu.

W odnośnych zgłoszeniach musi być także podane przedsiębiorstwo, dla którego spirytus jest przeznaczony, jakoteż data i liczba zezwolenia uzyskanego na sprowadzenie spirytusu obciążonego podatkiem konsumcyjnym."

Co do **regulaminu do ustawy o opodatkowaniu spirytusu,** to postanowienia jego brzmią jak następuje:

1. Opodatkowaniu dodatkowemu podlegają z wyjątkiem wyszczególnionych pod poniższym numerem 2 przypadków, wszystkie pędzone napoje spirytusowe, szczególniej arak, rum, koniak, esencye wódczane, likwory i inne zaprawiane wódki, jakoteż każda mieszanina wódki z winem, której zawartość spirytusowa przekracza 18%.

2. Od opodatkowania dodatkowego będą uwolnione:

a) Wódka, pozostająca w posiadaniu przemysłowców, którzy pośredniczą w sprzedaży wódki (szynki, handel drobny etc.), ale w ilości nie przenoszącej 20 litrów, jakoteż wódka w posiadaniu zarządów gospodarstw domowych w ilościach nie przenoszących 10 litrów alkoholu.

Ilości te wolne będą od dodatkowego opodatkowania i w takim razie, jeżeli przemysłowiec a względnie zarząd gospodarstwa domowego posiada większe zapasy.

b) wódka przeznaczona na wywóz,

c) wódka, która stosownie do dotychczasowych postanowień (§. 3 rozporządzenia Ministerstwa skarbu z 14 lipca 1884 r. Dz. ust. p. nr. 114) została już dla celów przemysłowych zdenaturowaną za odszkodowaniem podatkowem, i którą przemysłowcy, którym to odszkodowanie przeznaczonem zostało, mają już w zapasie do zdenaturowania dla swych przemysłowych celów.

d) wódka od której (co ma być wykazanem) przy przywozie jej z zagranicy prócz cła według nru taryfy 76 lit. *a* i *b* taryfy cłowej z 25 maja 1882 Dz. u. p. nr. 47 pobrano także wprowadzony ustawą z 13 czerwca 1888 Dz. u. p. nr. 86 dodatek cłowy w kwocie 36 złr.

3. Posiadający powinien zgłosić do opłaty podatku dodatkowego znajdujące się u niego w dniu 1 września zapasy. Zgłoszenie takie z podaniem ilości i zawartości alkoholu powinno nastąpić — bez względu na to, czy zasoby te znajdują się w własnym czy obcym lokalu najpóźniej do 3 sierpnia 1888 i to pisemnie w 2 egzemplarzach. W tym celu należy wypełnić blankiety i przesłać takowe do najbliższego oddziału straży skarbowej. O tych organach, na których ręce ma być uiszczana opłata podatku dodatkowego, zawiadomią krajowe władze skarbowe w dzienniku rozporządzeń krajowych i przez naczelników gmin.

Przy likworach i rosolisach nie potrzeba zgłaszać zawartości alkoholu, jeżeli zawartość cukru wynosi w ilości jednego metrycznego cetnara 10 kilogr, gdyż w tym razie należy zawartość tę obliczać przeciętnie na 30 prc.

Nie trzeba robić zgłoszenia, jeżeli cały zapas u przemysłowców, trudniących się sprzedażą spirytusu, nie przekracza 20, a w gospodarstwach domowych 10 litrów czystego alkoholu. We wszystkich wypadkach należy zgłosić cały zapas wraz z ilością wolną od podatku dodatkowego.

Perfumeryi w małych opakowaniach aż do jednego kilograma wagi nie potrzeba zgłaszać Gdyby się spirytus, który należy do opłaty zgłosić, znajdował w pierwszych trzech dniach września b. r. w transporcie, to obowiązany jest do zgłoszenia względnie uiszczenia podatku dodatkowego ten, który towar odbiera, i winien towar natychmiast zgłosić do opłaty podatku po otrzymaniu takowego. Przedsiębiorstwa kolejowe i żeglużne (z wyjątkiem przedsiębiorstw żeglugi na morzu), obowiązane są każdą ilość napojów gorących, którą przed 3 września do transportu otrzymały, a którą jeszcze adresatom nie odstawiły, natychmiast po nadejściu do stacyi, w której spirytusu ma być wydany, zgłosić władzy skarbowej pierwszej instancyi, w której okręgu stacya ta jest położoną. Zgłoszenie takie ma uczynić ostatnia stacya, i ma podać nazwisko nadawcy, odbiorcy i ilość spirytusu.

4. Spirytus, który 1 września podlega opłacie podatku dodatkowego, może być złożony bez opłaty tego podatku w gorzelni lub w składzie publicznym, jednakże pod warunkiem, jeżeli przedsiębiorca opłaci koszta urzędowego nadzoru, lub jeżeli da zupełne zabezpieczenie. Przedsiębiorcy, którzy zechcą z tego dobrodziejstwa skorzystać, powinni wnieść odnośne podania najpóźniej do 25 sierpnia 1888 r. do władzy skarbowej pierwszej instancyi.

W podaniu tem należy podać ilość alkoholu, którą mniej więcej będą mieli w zapasie dnia 1 września, wymienić rodzaj zabezpieczenia podatku lub prosić o urzędowe zamknięcie.

Zabezpieczenie może być dane w sposób w §. 32 przepisów wykonawczych wymieniony.

Jeżeli przedsiębiorca otrzyma zezwolenie na trzymanie bez opłaty spirytusu, które to zezwolenie przy wypełnieniu powyższych warunków nie może być odmówionem, natenczas dalsza manipulacya będzie się odbywała następnie:

Co do zapasów, na których cięży opłata podatku dodatkowego, będą prowadzone zapiski według wzoru *b* i będzie w takowych zanotowana jako pierwsza pozycya ilość alkoholu, zawarta w znalezionych dnia 1 września zapasach, a następnie ma być podaną data, kiedy zapasy te wysłane zostały z gorzelni lub składu.

Wysyłka może nastąpić za opłatą podatku dodatkowego, lub bez opłaty takowego, jeżeli spirytus będzie transportowany po za linię cłową. Wysyłka może być również przeznaczoną do wolnego od podatku użycia. Po wyczerpaniu tych zapasów należy zapiski te zamknąć i odesłać władzy skarbowej pierwszej instancyi, jako władzy kontrolującej. Od tego czasu będzie można dane zabezpieczenie cofnąć. Naturalnie przy zamknięciu zapisków należy wliczyć i dopuszczalny ubytek. Przy wywożeniu spirytusu, na którym cięży podatek dodatkowy, należy przy opłacie tego podatku obliczać takowy po 24 ct. od litra alkoholu.

Przyjmuje się, iż aż do chwili zamknięcia zapisków, spirytus, który jest wywożony z gorzelni, względnie składu, pochodzi z zapasów, na których cięży podatek, zostaną wyczerpane, i gdy nastąpi wywóz wyprodukowanego w czasie kampanii 1888/9 spirytusu, należy użyć nowych regestrów zapiskowych.

5. Kto chce korzystać z dobrodziejstwa rat, względnie gdy chodzi o fabrykacyę likierów, z kredytu co do podatku dodatkowego, powinien wnieść prośbę na piśmie do władzy skarbowej pierwszej instancyi, najpóźniej do końca sierpnia 1888, i w podaniu swem wyraźnie określić, jakich rat się domaga, a względnie na jaki przeciąg czasu producent likworu żąda skredytowania dla swych zapasów likworu (najdłużej do końca r. 1889).

Na raty do 6 miesięcy może udzielać pozwolenia władza skarbowa pierwszej instancyi, a na raty do 1 roku krajowa dyrekcya skarbu. Rata pierwsza musi być natychmiast przy zgłoszeniu opłaconą. Dla fabrykantów likierów będzie kredyt udzielany tylko za zupełnem zabezpieczeniem.

Zabezpieczenie może być danem w myśl §. 32 przepisów wykonawczych. Jeżeli jedna z rat nie zostanie punktualnie w terminie zapłacouą, to cała pozostała należytość zostanie natychmiast w drodze egzekucyi ściągniętą. Również w dniu, w którym się kończy udzielony kredyt podatku dodatkowego, musi być podatek ten punktualnie zapłacony. Jeżeli termin płatności przypada na niedzielę lub święto, to zapłata powinna nastąpić w następnym dniu powszednim. Jeżeli zapłata nie nastąpi w właściwym czasie, natenczas zostanie podatek ten ściągnięty w drodze egzekucyi wraz z 6 prct. zwłoki od dnia płatności.

6. W czasie, określonym w §. 99 ustęp 2 ustawy spirytusowej, t. j. w ciągu 60 dni od dnia obowiązywania ustawy, a więc od 1 września 1888 r. do 31 października włącznie będą producenci i handlarze spirytusem niejako pod dozór skarbowy oddani. Są oni bowiem obowiązani od wschodu do zachodu słońca dozwalać wstępu organom skarbowym do miejsc, gdzie jest spirytus przechowany, dozwalać dalej na poszukiwanie za zapasami, wreszcie na spisywanie zapasów wódek ulegających podatkowi dodatkowemu, przyczem z uwzględnieniem 3-dniowego terminu zgłoszenia i opodatkowania winni organom tym wykazać się w sposób przepisany z uiszczenia podatku.

Wymienieni wyżej przemysłowcy są obowiązani dozwolić organom skarbowym na bezwarunkowy wstęp do powyżej wspomnionych ubikacyi i pomagać im osobiście lub służbą swą w razie potrzeby, a zarazem wykazać uiszczenie podatku od ilości przenoszących 20 względnie 10 litrów alkoholu.

7. Sprowadzanie, dodatkowe opodatkowanie, względnie zgłoszenie zapasów spirytusowych, przewyższających 20, ewentualnie 10 litrów alkoholu, o ile takowe nie są uwolnione od podatku, i o ile na nich nie cięży podatek

dodatkowy, względnie podatek konsumcyjny, może być przez osoby, powyżej w ustępie 6 wymienione, w przeciągu 60 dni w następujący sposób wykazanem:

a) przez bolety, potwierdzające opłatę lub skredytowanie podatku dodatkowego.

b) przez bolety, potwierdzające uiszczenie lub skredytowanie podatku od spirytusu;

c) przez rachunki;

d) przez wydawane w urzędzie cłowym potwierdzenie zapłaty lub skredytowania.

Przez wymienione pod *a)* dokumenta będzie wykazaną opłata, względnie skredytowanie podatku od zapasów, które z chwilą obowiązywania ustawy zostały zgłoszone do opodatkowania.

Przez bolety pod *b)* wymienione, musi być wykazaną opłata, względnie skredytowanie podatku od ilości alkoholu, sprowadzonych z miejsca jego fabrykacyi lub z domu składowego.

Sprowadzone w ciągu 60-dniowego okresu skądinąd, a znajdujące się w kraju zapasy alkoholu, muszą być pokryte rachunkami, kupiecką korespondencyą i t. d. W dokumentach tych mają być podane: nazwisko sprzedającego i kupca, i dokładna ilość alkoholu.

Jeżeli wyżej wymienione osoby prowadziły podczas tych 60 dni spirytus z zagranicy, to sprowadzone w ten sposób zapasy muszą być pokryte kwitami urzędu cłowego, stwierdzającemi zapłatę lub skredytowanie. Kwity te będą opiewały na nazwisko handlarza.

8. Organa skarbowe mają się trzymać następującej instrukcyi:

a) Organa straży skarbowej, u których nastąpiło zgłoszenie zapasów, mają te zapasy bezzwłocznie w sposób punktami: *b, c* i *d* niniejszego regulaminu przepisany, sprawdzić, wynik swych badań na obu egzemplarzach zgłoszenia zanotować, i bezzwłocznie jeden z tych egzemplarzy przesłać do władzy skarbowej pierwszej instancyi, a drugi oddać władzy upoważnionej do odbioru podatku. Równocześnie mają one wezwać strony do opłaty przypadającego podatku dodatkowego.

Na potwierdzenie odebrania podatku wystawią odnośne władze pokwitowanie.

Jeżeli strony otrzymają pozwolenie na spłacenie podatku ratami, to mają pierwszą ratę natychmiast zapłacić, a na odnośnych kwitach ma być uwidocznione uiszczenie także dalszych rat i czas, w którym je opłacić należy. Gdy otrzyma się zezwolenie na wolne od podatku złożenie zapasów w gorzelni lub w składzie publicznym, to należy jeden egzemplarz zgłoszenia przesłać władzy skarbowej pierwszej instancyi, drugi zaś dołączyć do sporządzonych w myśl punktu 4 niniejszego regulaminu zapisków.

Władze skarbowe pierwszej instancyi mają starać się o to, aby została utrzymaną ewidencya wszystkich zgłoszonych zapasów.

b) Przy badaniu ilości alkoholu należy przestrzegać następujących przepisów:

aa) zwykłe beczki muszą być całkowicie napełnione i zaszpuntowane. Zważać trzeba, czy beczki te są urzędownie cechowane, lub nie. Jeżeli beczki te są urzędownie cechowane, to należy się trzymać znaku zacechowanego. Jeżeli zaś nie urzędownie cechowane, to należy zawartość ich zbadać za pomocą przyrządu Stampfera lub Matievica, lub przez rzeczywiste zmierzenie, lub wreszcie przez zbadanie wagi netto i obliczenie tejże na litry przy użyciu odnośnych tabel.

Jeżeliby sprzeciwiano się zupełnemu napełnianiu cechowanych lub niecechowanych beczek, lub gdyby takowe nie dało się przeprowadzić, to nie należy na nie bezwarunkowo nalegać, albowiem za pomocą wyżej wymienionych przyrządów może być zbadaną i zawartość częściowo tylko napełnionej beczki;

bb) w rezerwoarach, jeżeli takowe są urzędownie cechowane lub jeżeli są zaopatrzone w skalę, należy się trzymać znaku zacechowanego, względnie skali. W razie przeciwnym musi zbadanie ilości spirytusu nastąpić przez kubiczny wymiar lub w inny, o ile możności pewny sposób;

cc) przy obliczeniu ilości spirytusu we flaszkach i szklankach, należy wybrać ilość flaszek i szklanek równej wielkości i następnie obliczyć zawartość jednej z tych flaszek lub szklanek. Otrzymaną w ten sposób cyfrę należy pomnożyć przez ilość flaszek lub szklanek, przez co się otrzyma zawartość wszystkich flaszek względnie szklanek;

Przy droższych wódkach, lub gdyby strona o to prosiła, nie należy otwierać opieczętowanych flaszek, których zawartość nie przynosi 1 litra, jeżeli strona zgodzi się na przyjęcie 50 prc. alkoholu i jeżeli oszacowanie ilości wódki jest możliwe.

dd) w rafineryach lub gorzelniach, które równocześnie wódkę rafinują i które podczas badania zapasów są w ruchu, musi być zbadaną ilość alkoholu, znajdująca się w aparatach rektyfikacyjnych i w filtrach. W tym celu należy zbadać, wiele litrów bywa zlewanych dziennie do stągwi i jaka ilość była pierwotnie użytą do zwilżenia prochu węglowego. Zesumowane w ten sposób cyfry dadzą zawartość spirytusu w jednej stągwi.

Za podstawę przy tem obliczaniu może służyć norma, iż do jednej stągwi o pojemności około 50 hektolitrów zlewanych bywa dziennie około 4 hektolitry spirytusu, że do pierwotnego napełniania zostało użytych około 20 cetnarów metrycznych prochu węglowego i że na jeden cetnar metryczny prochu węglowego liczy się niespełna 100 litrów spirytusu.

c) Przy badaniu mocy alkoholu należy postępować w następujący sposób:

aa) Jeżeli spirytus znajduje się w beczkach, natenczas należy za pomocą lewaru lub innego stosownego przyrządu zaczerpnąć z każdej z beczek i to ze średniej warstwy, pewną ilość spirytusu i zmierzyć takowy za pomocą studzielnego alkoholometru. Gdyby nie było na miejscu alkoholometru zaopatrzonego w urzędową cechę, to należy zaczerpane z każdej beczki próbki nalać z oso-

bna do czystych i wypłukanych naprzód w tym samym spirytusie flaszek, takowe zapieczętować i badanie mocy alkoholu przy zawezwaniu partyi przedsięwziąć w najbliższym urzędzie skarbowym, który posiada przepisany alkoholometer.

bb) Jeżeli spirytus znajduje się w rezerwoarach, należy wziąć próbki z warstwy górnej, średniej i dolnej i to w równych ilościach, takowe dokładnie zmieszać i następnie zbadać moc alkoholu. Jeżeli strona oświadczy, iż nie może podać mocy alkoholu, to nie należy wskutek tego odrzucać zgłoszenia. W takich razach należy zawsze badać moc alkoholu.

cc) Przy likworach i rosolisach, w których zawartość cukru wynosi najmniej 10 kilogr. na hektolitr, należy z wyjątkiem przypadków pod lit. *b)* punkt *cc)* ustęp 3 wyszczególnionych, przyjmować moc alkoholu na 36 stopni studzielnego alkoholometru. W razie wątpliwości, czy zawartość cukru dosięga podanej najniższej wysokości, należy próbkę zapieczętowaną pieczęcią urzędową i strony przesłać do władzy skarbowej pierwszej instancyi, która zarządzi odnośne badania i dalsze kroki.

dd) Przy araku, rumie itp. we flaszkach, należy tylko na próbę badać moc alkoholu.

Badania podobnego należy zaniechać, jeżeli partya poda, iż odnośny płyn zawiera najmniej 60 stopni alkoholu.

ee) We wszystkich przypadkach wyszczególnionych w ustępie 8 lit. *b)* *dd)* tego regulaminu należy przyjąć moc alkoholu na 50 prc.

d) Jeżeli przy rewizyi zapasów okazało się, iż tak ilość, jak i moc alkoholu zgadzają się dokładnie z cyframi, podanemi w zgłoszeniu, i jeżeli nie ma powodu do powątpiewania w inne daty, zawarte w zgłoszeniu, to można co do pozostałej części zapasów zadowolić się badaniem próbnem ilości alkoholu.

Również można zaniechać urzędowego dochodzenia stopni alkoholu, jeżeli na przedłożonej przez stronę fakturze, lub w księgach handlowych podaną jest moc alkoholu i jeżeli co do podanych tamże dat nie zachodzi żadna wątpliwość; odnośne zgłoszenie strony ma służyć następnie za podstawę podatku dodatkowego.

e) Co się tyczy mieszaniny wina i wódki, podlegającej opłacie podatku dodatkowego, to mają władze skarbowe, jeżeli się dowiedzą o takich mieszaninach, i jeżeli właściciel tychże nie podaje, że moc alkoholu wynosi najmniej 18 prc., wziąć próbki z tej mięszaniny skonstatowawszy poprzednio ilość jej. Zresztą należy postąpić w sposób podany pod lit. *c)* *cc)*.

f) Przy wykonywaniu swego prawa co do żądania wykazu opodatkowania zapasów palonych napojów spirytusowych w chwili obowiązywania ustawy, tj. 1 września 1888 i co do żądania wykazów opodatkowania lub sprowadzania zapasów spirytusu w określonym ustawą 60-dniowym okresie, jakoteż przy wykonywaniu rewizyi celem skonstatowania zapasów napojów spirytusowych, mają się organa skarbowe trzymać przepisów podanych w 8 i 9 rozdziale regulaminu cłowego i państwowo-monopolowego.

Rozumie się samo przez się, że straż skarbowa nie może poprzestać na kontrolowaniu tylko zgłoszonych zapasów. Bardzo ważna część jej zadania co się tyczy jej kontroli, polega na tem, aby każdy, kto w chwili obowiązywania ustawy posiada jakiś opodatkowaniu podlegający zapas spirytusowych napojów i takowego nie zgłasza zgodnie z przepisami, aby każdy taki został wykryty i protokół z nim zrobiony.

Straż skarbowa a szczególniej powiatowi kontrolorzy, powinni polegając na własnych spostrzeżeniach i na odpowiedniem wywiadywaniu się od osób, które mogą podać, kto w danej miejscowości ma zapasy spirytusu, lub kto takowemi handluje, starać się podołać całkowicie i tej części włożonego na nich zadania kontroli. Odnośne daty należy zbierać jeszcze przed chwilą obowiązywania ustawy spirytusowej.

Przedewszystkiem należy jak najbaczniejszą zwracać na to uwagę, iżby nie obchodzono przepisów o podatku dodatkowym, przez rozdawanie do przechowania rozmaitym osobom ilości spirytusu, wolnej od podatku. Oznaką podobnego postępowania będzie przedewszystkiem ta okoliczność, że zapasy tego wolnego od podatku spirytusu, będą się znajdowały w naczyniach, zamkniętych w niezwyczajny sposób.

Badanie zapasów wódki u handlarzy, w domach składowych, w przedsiębiorstwach komunikacyjnych (na kolejach i okrętach), należy rozpocząć zaraz dnia 1 września r. 1888.

Organa uprawnione do odbierania podatku, mają utrzymywać w dokładnej ewidencyi te podatki dodatkowe, na które udzieloną została zwłoka i czuwać nad tem, aby wpływały w należytym terminie skredytowane sumy.

g) Gdyby zapłata skredytowanego podatku, nie nastąpiła w terminie płatności, lub w razie, gdyby ten termin przypadał na niedzielę lub święto, w najbliższym dniu powszednim, to należy natychmiast donieść o tem przełożonej władzy skarbowej pierwszej instancyi, a to w celu egzekucyjnego ściągnięcia należytości;

h) władze skarbowe mają się o to starać, iżby został ogłoszony przez dzienniki i urzędy gminne obowiązek stron do zgłoszenia zapasów pędzonych napojów spirytusowych. Mają również podać do wiadomości publicznej w drodze dzienników i za pośrednictwem przełożonych gmin, sposób tego zgłoszenia.

Do 1 października 1888 r. mają krajowe dyrekcye skarbu przesłać Ministerstwu skarbu wykaz zgłoszonych zapasów spirytusu i powziętego oraz skredytowanego od takowych podatku konsumcyjnego.

W sprawie wykupna propinacyi.

M. D. W Nr. 31 „Tygodnika rolniczego“ rozbierałem myśl nowego projektu wykupna propinacyi, a znajdując ją (z wyjątkiem wykupna prawa do jednego szynku)

nieuzasadnioną ani potrzebą publiczną, ani sposobem przeprowadzenia, ani korzyścią i sprawiedliwością dla uprawnionych, przeciwnie uszczuplającą nam i te prawa, które nam ustawa krajowa z r. 1875 i ustawa państwowa z r. 1888 (bonifikacya za powiększony podatek od wódki) przyznały, wyraziłem moją o tem opinię.

Od tego czasu odezwały się różne głosy w kraju o tym przedmiocie, jako to: opinia w. Wydziału krajowego i uchwały obywateli na zgromadzeniach w niektórych powiatach. Wydział krajowy zastanowił się nad projektem bardzo poważnie i w duchu sprawiedliwości, a chociaż warunkowo przychylił się do wykupna, wyraził jednak wątpliwości, ażali zmiana ustawy jest potrzebną, i że według projektu powyższego uprawnieni byliby pokrzywdzeni. Uchwały obywateli zgadzają się w zasadzie na wykupno, lecz pod warunkiem sprawiedliwego przeprowadzenia.

W artykule moim w Nr. 31 „Tygodnika rolniczego" zastanawiając się nad tem, co mogło powodować nowy projekt wykupna, rozróżniałem prawo główne używania propinacyi do końca 1910, i prawo wieczyste jednego szynku w każdej gminie, i zgadzałem się na drugie jako mające zasadę wykupienia wieczystego przywileju niezgadzającego się z duchem czasu; lecz co do pierwszego ani słusznej zasady, ani potrzeby dopatrzyć się nie mogłem. Gdy sprawa ta jest bardzo ważną, bo dysponuje w przecięciu przynajmniej czwartą częścią dochodu uprawnionych, a i mnie też wielce obchodzi, i ma być wkrótce przedłożoną Sejmowi; więc spróbuję jeszcze raz zastanowić się nad nią.

Jakie mogłyby być ważne i uzasadnione cele wykupna i doraźnej spłaty kapitału co do prawa użytkowania do r. 1911?

Celami takiemi mogłyby być tylko:

1. Albo jeżeliby chodziło o to, aby prawo wyłącznego wyszynku już teraz całkiem ustało.
2. Albo jeżeliby chodziło o to, aby niektórym obywatelom, którzy dla uchronienia się od upadku majątkowego potrzebują szybkiej pomocy kapitałowej, przynieść pomoc potrzebną.
3. Albo jeżeliby zamierzono przez lepszą administracyę Wydziału krajowego powiększyć fundusz indemnizacyjny dla uprawnionych, którzy to prawo w gruncie prawie bezpłatnie ustąpili.

Innych słusznych i potrzebą uzasadnionych celów znaleźć nie można, z powyżej zaś przypuszczonych projekt ani żadnego nie zamierzył, aniby według treści jego żaden z takowych dopiętym być nie mógł, gdyż:

Co do 1) Wyszynk wyłączny tak jak jest i do roku 1911 pozostać ma niezmiennie, a projekt przenosi tylko administracyę jego do rąk innych.

Co do 2) Nie zamierzył też niesienia pomocy potrzebującym, bo wyniknąćby to mogło tylko wskutek ogólnie objawiającego się żądania, gdy dotąd żaden głos w kraju takiego żądania nie stawił; a gdyby nawet potrzeba taka była tu i owdzie istotną, to interes niektórych nie mógłby być rozciągany na cały kraj lub na tych, którzy go nie potrzebują, a tem bardziej jeżeli to wypada z ich szkodą, jak to niżej okażę.

Co do 3) Powiększenie funduszu indemnizacyjnego dla korzyści uprawnionych najmniej też zamiarem projektu być mogło, przeciwnie projekt inwolwuje w swoich postanowieniach tylko same straty dla uprawnionych, a nawet odbiera im to, co się im prawnie należy, i tak:

a) Pominąwszy nawet okoliczność, że projekt odbierając nam administracyę bierze nas niejako w kuratelę, chociaż jesteśmy pełnoletni, a jeszcze nie bankruci, i oddaje ją innemu, chociaż ją sobie sami prowadzić potrafimy, to prócz tego administracya przez Wydział krajowy prowadzoną ma być na nasze koszta i uszczupli nam fundusz ustawami przyzwolony, bez czegobyśmy się raczej obeszli.

b) Wypłata kapitału ma być obliczoną na podstawie wypośrodkowanego już przez Rząd dochodu, gdy faktycznie dochody były większe, lecz odtrącono od nich znaczną kwotę z tytułów formalnych; dochody te w nowszych czasach podniosły się jeszcze, mamy więc prawo pobierać je według rzeczywistości, obliczenie zaś kapitału z góry na podstawie wyrachowania rządowego odejmie nam tę korzyści.

c) Wypłata kapitału obligacyami uszczupli znowu tę obliczoną już należytość, którą zabiorą bankierowie, bo kurs tych obligacyj, gdyby były nawet 5procentowe, będzie z pewnością niżej pari, a cóż dopiero jeżeliby były np. 4procentowe (a możemy się i tego spodziewać); stracić więc możemy 5 i 6, a nawet 10 do 15 procentu z kapitału.

Wnosi także projekt, aby Wydział krajowy zaciągnął pożyczkę i wypłacił nam gotówkę, a pokrył ją obligacyami spłacanemi losowaniem; wyszłoby to pod pewnym względem może na jedno, bo banki przyjmą obligacye tylko niżej pari i stosownie do stopy oprocentowania, byłoby zaś gorszem dla wielu, którzy mogąc poczekać na wylosowanie i odebrać wartość w całości, zostaliby tej korzyści pozbawieni.

Niewiadomy nam też jest jeszcze mnożnik dochodu na kapitał, a od niego znów dobro nasze zawisło.

d) Manipulacya administracyi przez Wydział krajowy przez licytacye, kontrakta formalne, pokwitowania każdorazowej opłaty czynszów, wypłata nam kapitału, wszystko na stęplach; obwieszczenia w gazetach, druki, pensye urzędników, komisye i podróże wysłanników po powiatach i t. p. pochłoną znaczne sumy, którychbyśmy przy własnej administracyi uniknęli.

e) Niepojęty jest zaś wniosek w projekcie, aby podatki szynkarskie krajowe, które nam ustawa z 1875 na indemnizacyę przekazała, a które my w regule bezpośrednio sami, a wyjątkowo pośrednio przez szynkarzy kosztem czynszu propinacyjnego opłacamy, były funduszowi propinacyjnemu odjęte i na jakieś inne cele obracane; odjęcie funduszowi tego źródła wpłynęłoby ujemnie na obliczenie należnego nam kapitału albo stopy procentowej kuponów, byłoby więc niesprawiedliwe.

f) Również niepojęty jest wniosek, aby to, co po umorzeniu obligacyj z końcem r. 1910 w kasie funduszu prop. pozostanie, stać się miało własnością kraju, bo jakiemże prawem mógłby kraj, który się niczem do wykupna nie przyczynił, ani nawet administracyi bezpłatnie nam nie daje, chcieć spekulować jeszcze na tem, cośmy sobie znosząc propinacyę bez żadnego wynagrodzenia, tylko jeszcze do czasu (do r. 1911) pozostawili? — Dany jest temu tytuł: „za poręczenie obligacyj przez kraj"; ale tytuł ten jest przecież wobec niskiego obliczenia przez rząd, wobec bonifikacyi miliona, tylko formalny; a jeżeli zajdzie ten wypadek, że się w kasie coś pozostanie, to w tym razie właśnie kraj nic nie stracił i nie potrzebuje naszej kieszeni eksploatować, bo spekulantem nie jest.

g) Lecz największą krzywdę ponieślibyśmy w tem, że gdy administrując sami, pobieralibyśmy sprawiedliwie, bo tyle ile propinacya rzeczywiście przynosi, z dodatkiem bonifikacyi przyzwolonej nam przez państwo za powiększony podatek od wódki, to Wydział krajowy, wypłacając kapitał z góry, obliczaćby mógł tylko według szablonu przez rząd już ustanowionego, który różni się bardzo znacznie od rzeczywistości.

Gdy zatem żaden z wyż przytoczonych przypuszczalnych celów ani zamierzony nie był, aniby według projektu osiągniętym być nie mógł, a naraża nas jeszcze na straty, Wydział zaś krajowy obarcza pracą niepomierną, musi więc być w tem jakiś cel inny, bo bez celu być nie mogło.

Celem tym sądzę nie jest nic innego, jak zniesienie bezpłatnie prawa do jednego szynku, i dlatego nie wystąpiono z nim samym, bo bezpłatne odebranie własności prywatnej, choćby dla dobra ogółu, sprzeciwia się zasadzie prawa; utworzono zatem dużą operacyę wykupna prawa użytkowania do r. 1911, by przy takiej okazyi i ten jeden szynk przepchać; lecz jeżeli tak jest, a zdaje się że nieinaczej, to czyliż może być właściwe, aby dla zniesienia bezpłatnie jednego szynku, dla piękniejszego tylko pozoru, tworzyć ogromny bezpłodny aparat — niby wykupna — i wystawić inne jeszcze dochody na straty bardzo znaczne? Czyliż nie byłoby właściwiej, jeżeli to już tak być musi, znieść otwarcie prawo jednego szynku bez wynagrodzenia, zostać przy ustawach teraźniejszych, zastrzedz się tylko warunkiem, by ów milion bonifikacyi został nam zapewniony ze strony państwa bez żadnego uszczuplenia i ograniczenia do r. 1911, i wypłacony każdemu w stosunku do obliczonego przez rząd dochodu. Prosty ten sposób załatwiłby krótko całą sprawę, a byłby względnie najsprawiedliwszy i najkorzystniejszy, gdyby zaś mimo tego przyjętym być nie miał, to należałoby koniecznie postanowić w ustawie, aby to, co po załatwieniu umorzenia pozostanie w kasie funduszu prop., jako własność uprawnionych rozdzielone było między nich w stosunku do obliczonego przez rząd dochodu.

ŻYWOPŁOT Z WIERZBY.

Do zakładania żywopłotów używają, jak wiadomo, różnego gatunku drzew, jako to: głogu, grabu, świerków, chińskiej pigwy, drzewa różowego i t. p., atoli najkorzystniejszym zdaje się być żywopłot z wierzby, gdyż jest piękny i ozdobny. Już w pierwszych latach swego istnienia zabezpiecza on przeciw dwu i czteronożnym szkodnikom i podobnie jak cierń swedzki, tę posiada zaletę, że nawet na lichej ziemi i w ostrym klimacie żywo rośnie, podczas gdy płot z głogu zajęczego w tych warunkach ledwie utrzymać się zdoła. Większa część innych żywopłotów służy za siedlisko różnego robactwa i owadów, wymaga dużo przestrzeni do wegetowania, a korzenie ich rozrastają się szeroko w ziemi; u płotu zaś z wierzb nie zachodzi żadna z powyższych niedogodności. Płot taki wymaga tylko wąskiego skraju ziemi, odrasta pionowo i zwarto, a odznacza się nadto tem, że przy trafnym wyborze gatunku wierzby i właściwem obchodzeniu się stanowi jeszcze dość znaczny dochód przez corok na nowo odrastające rózgi, czyli pręty. Głównym jednak warunkiem jego rozwoju jest, aby miejsce, gdzie ma stanąć przyszły żywopłot, zostało zregulowane przynajmniej 50 cm. głęboko.

Na żywopłot wybierać należy gatunki wierzb o silnych pniach, jako to Salix viminalis aloperurvides, Salix batavia i t. p. i sadzić wysadki rzędem w odstępach 25 cm., w miarę czego po związaniu ich na krzyż wytworzy się mocna, zielona ku jednej lub drugiej stronie niechyląca się ściana.

Sadzenie odbywa się z wiosną, a wysadki do jesieni odrastają zwykle na przeszło metr wysoko i są zdatne do ułożenia ich w kratę. Płot wszakże staje się silniejszym, gdy go się w pierwszym roku założenia, po opadnięciu liścia, blisko ziemi obetnie i dopiero w drugim roku pozostawi swemu przeznaczeniu.

Najozdobniejsze żywopłoty tworzy wierzba kaspijska (Salix caspica), która jasnym połyskiem na czerwonej korze szczególny daje wygląd płotowi. Ku ochronie przeciw zwierzynie służą najlepiej wierzby, których kora i liście odznaczają się goryczą. Do tych należy mianowicie rokita (Salix purpurea helix). Korę tej wierzby, z której wyrabia się salicylan, jako też wierzby kaspijskiej, sprzedaje się do drogieryi po 5—10 mar. i wyżej za ctr. metr., korę zaś wierzby migdałowej (Salix amigdalina) — do fabryk rękawiczek. Prócz tego przydatne są latorośle wszystkich wierzb na podściół, względnie nawóz, albowiem według najświeższych analiz zawiera 100 części na powietrzu ususzonej kory 92% suchej subst. a 100 części such. subst. 5—6% surow. popiołu lub 3—4% czystego popiołu. Znaczna zawartość potażu i kwasu fosfornego w korze wierzbowej jest dowodem wielkiej jej wartości nawozowej.

Wreszcie wykryła i stwierdziła analiza chemiczna przydatność kory wierzbowej do garbarni z powodu do-

stałecznej zawartości w niej garbnika; procentową ilość tegoż w pojedynczych gatunkach wierzb wykazuje następująca tablica:

Nr. bież.	Nazwa gatunków wierzby.	ZAWARTOŚĆ wody w korze %	ZAWARTOŚĆ garbnika w korze suchej %
1	Salix purpurea emendi . . .	15,3	4,7
2	„ „ helix . . .	14,3	4,8
3	„ „ uralens . . .	13,7	4,8
4	„ „ kerksii . . .	14,2	4,0
5	„ „ gracilis . . .	14,8	5,1
6	„ „ glaniesiens . .	13,4	4,9
7	„ carpica	16,1	5,4
8	„ pulchra ruber	12,8	4,0
9	„ augustipolia	12,2	7,6
10	„ vimin. i sal. amygd. . .	13,1	8,2
11	„ vimin. regal.	12,7	9,1

August Lubomęski.
(z „Kuryera Rolniczego“)

ROZMAITOŚCI.

Co robić, żeby mięso ze starych krów było delikatniejsze i kruchsze. Pewna gospodyni podaje w „Landw. Z. für Westf.“ następujące spostrzeżenie: „Nasza krowa na rzeź w roku bieżącym przeznaczona, doszła do sędziwego wieku lat 19. Zatrzymaliśmy ją tak długo, bo była znakomitą dójką. Chociaż w ostatnich trzech latach się nie cieliła, dawała jednak bardzo wiele mleka. W końcu musiała podzielić los wszystkiego znikomego i wyznaczoną została na rzeź. Ładne widoki dla gospodyni zaopatrzenia swej śpiżarni na zimę mięsem twardem, ba nawet może nie do spożycia! Rano w wilię dnia zabicia kazałam jej zadać 1 litr octu, ponieważ kiedyś słyszałam, że mięso starego zwierzęcia traci po occie swą twardość. A rezultat? W dwóch godzinach ugotowało się mięso bardzo dobrze, było miękkie; pieczeń w occie trzymana była tak miękka, że od młodej wołowiny wcale się nie różniła. Czy w rzeczy samej można wynik ten środkowi owemu przypisać? Dla rolnika byłoby to rzeczą bardzo pożądaną, bo chociaż on niejedną sztukę na sprzedaż opasie, to zawsze najgorsze zatrzymuje dla siebie.“

Przeciw pożeraniu prosiąt przez maciory najskuteczniejszym dotychczas środkiem okazało się zabieranie takowych zaraz po przyjściu na świat i przysadzanie przez dni kilka do ssania pod bacznym dozorem. Mniej pewnem jest skrapianie prosiąt okowitą lub innemi wstrętnemi dla maciory płynami. Obecnie polecają niemieccy gospodarze zakładanie lachom przed oproszeniem i przez pewien czas potem, koszów na głowę, sporządzonych z drutu sprężynowego lub poprostu z cholew starych butów, które wsunięte na ryj lochy i zapięte lub związane z tyłu głowy nie przeszkadzają w jedzeniu, lecz nie dozwalają na zbyteczne otwarcie pyska celem pochwycenia prosięcia.

Wiadomości handlowe.

Kraków 4/9 Za 100 klg. Pszenica biała od —·-- do ·—; banatka od ·— do ·—; czerwona od 7·25 do 8·— Żyto od 5·40 do 6·20. Jęczmień od 5·50. do 6·80. Owies od 5·20 do 5·50. Wyka od —·— do —·—. Groch od 7·— do 9·—. Fasola od 7.— do 10·—. Rzepak zim. od 11 —; do —·—. Koniczyna czerwona od —·— do —·—. biała od —·— do --·— szwedzka od —·— do —·— Tatarka od 6·50. do 7·50. Proso od 5 50 do 6·50 Jagły od 11.— do 14·—. Siano od 2·50. do 2·60; Słoma 2 20 do 2·40 Ziemniaki od 2·— do 2·40. za 1 hktl. Spirytus z opłatą na 95° Tral. hektoliter złr 78·—. Okowita z opłatą na hektoliter 80° Tral. złr 76·—. Masło za 1 klg. ·75 do ·85.

Tarnów 31/8 Za 100 klg. Pszenica od ·—· do 75·5. Zyto od —·-- do 5·60 Jęczmień od —·— do 6·20 Owies od ·—. do 4·75 Groch od —·—. do 8·25 Bób od —· - do 5·30. Tatarka od —·— do 7·40. Proso od —·— do 6·30 Kukurudza od —·— do 7·40. Ziemniaki od —·— do 1 40. Rzepak od —·—. do 11·60 Koniczyna od -— — do 32·-- Siano od ·—. do 2·40 Siano z koniczyny od 2·60 do —·— Słoma od ·— do 2·20. Okowita za 1 litr —·64 Masło za 1 klg. od —·-- do —·70.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca Alfons Lippoman. W drukarni Związkowej w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.